

Bölüm 1

PATOLOJİYE GİRİŞ VE HİSTOPATOLOJİK TEKNİKLER

Dilek SAĞIR¹

GİRİŞ

‘Patoloji’ kelimesi iki Yunanca kelimedenden türetilmiştir – pathos (acı çekmek anlamında) ve logos (çalışmak anlamında). Bu nedenle patoloji, hastalıkta vücudun yapısındaki ve işlevindeki değişikliklerin bilimsel olarak incelenmesi şeklinde tanımlanır. Başka bir deyişle patoloji, normal anatomi (histoloji dahil) ve hastalığa bağlı normal fizyolojideki anormallikleri inceler. Hastalıkların incelenmesiyle ilgili yaygın olarak kullanılan diğer bir terim “patofizyoloji”dir (pato=acı, fizyoloji=normal fonksiyon çalışması). Bu nedenle patofizyoloji, düzensiz fonksiyonun (yani fizyolojik değişiklikler) ve hastalıklarda homeostazın bozulmasının (yani biyokimyasal değişiklikler) incelenmesini içerir. Patologlar, hastalığın nihai teşhisini sağlayarak hasta yönetimine katkıda bulunurlar. Bu nedenle, patoloji bilgisi ve anlayışı, tüm doktor adaylarının yanı sıra pratisyen hekimler ve uzmanlar için esastır, çünkü patoloji laboratuvar raporlarının dili hakkında bilgi ve anlayışa sahip olmadıkça, tedavi veya hastaya önleyici tedbirler öneren uygun raporları oluşturamazlar.

Herhangi bir tıp sisteminin öğrencisi için patoloji disiplini, klinik öncesi bilimlerin ilk öğrenme aşaması ile klinik konularının son aşaması arasında hayati bir köprü oluşturur.

¹ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, bio_dilek@hotmail.com

✓ *İnce İğne Aspirasyon Sitolojisi*

Herhangi bir tümöral yapıya girilerek o kitleden sıvı çekilmesi olayına aspirasyon denir. Bu yöntem iç organlarda meydana gelen bir kitlenin incelenmesine olanak sağlar.

Sitolojide Kullanılan Fiksatifler

Dokularda olduğu gibi vücuttan alınan sitolojik materyallerin de vücuttan çıkarılır çıkarılmaz fikse edilmesi gerekir. Bunun için yine yapılacak boyama yöntemine ve hücre tipine uygun fiksatif seçilmesi gerekir. Bu amaçla en çok alkoller fiksatif olarak kullanılır. Sitolojik materyallerde hücrenin yapısını bozduğu için formaldehit fiksatif olarak kullanılamaz.

Sitolojik Preparat Hazırlama

Sitolojik sıvı örneklerinden, sıvıların özelliklerine göre direkt, santrifüj yöntemi ile, sitosantrifüj yöntemiyle veya sıvı bazlı sitolojik yöntemle yaymalar hazırlanabilir.

Sitolojik Boyama Yöntemleri

Sitolojik örneklere uygulanan fiksasyon yöntemine göre uygulanacak boya yöntemi değişir. Alkol ile fikse edilen preparatlarda; Papanicolaou (PAP), Hematoksi-len-eozin, Sitokimyasal, İmmünohistokimyasal boyama yöntemleri uygulanır. Havada kurutulmuş fikse edilen preparatlarda ise Giemsa türevleri (MGG, Wright, Diff-Quick) boyama yöntemleri uygulanır.

KAYNAKLAR

- Canda Ş., Canda, T. (1988). Temel Patoloji, Dilek Basımevi, Sivas.
- Ceylan, T., Ünal, M.A. (2020). Patoloji ve Histoloji Laboratuvarı Uygulama Kitabı, Kapadokya Üniversitesi Yayınları, Nevşehir.
- Damjanov, I., Perry, A. M., & Perry, K. (2021). Pathology for the Health Professions-E-Book. Elsevier Health Sciences.
- Goodman, C.C., & Fuller, K.S. (2014). Pathology-E-book: implications for the physical therapist. Elsevier Health Sciences.
- Kierszenbaum, A.L., & Tres, L. (2015). Histology and Cell Biology: an introduction to pathology E-Book. Elsevier Health Sciences.
- Kumar, V., Abbas, A.K., & Aster, J.C. (2017). Robbins basic pathology e-book. Elsevier Health Sciences.
- Lakhani, S. R., Finlayson, C. J., Dilly, S. A., & Gandhi, M. (2016). Basic pathology: An introduction to the mechanisms of disease. Crc Press.
- Weidner, N., Cote, R. J., Suster, S., & Weiss, L. M. (2009). Modern surgical pathology e-book. Elsevier Health Sciences.